

**АГАТА КРИСТИ
СТРАННИЯТ СЛУЧАЙ НА СЪР
АРТЪР КАРМАЙКЪЛ
ПО БЕЛЕЖКИТЕ НА
ПОКОЙНИЯ ДОКТОР ЕДУАРД
КАРСТЕЪРС, ПРОЧУТ
ФИЗИОЛОГ**

Превод от английски: Веселин Иванчев, 1995

chitanka.info

Напълно съзнавам, че съществуват два съвсем различни начина да се погледне на странните и трагични събития, които описвам тук. Моето собствено мнение никога не се разколеба. Убедиха ме да опиша цялата история подробно и наистина считам, че в името на науката подобни странни и необясними факти не трябва да потънат в забвение.

Всичко започна с една телеграма от мой приятел, доктор Сетъл. Освен името Кармайкъл в телеграмата не се казваше нищо конкретно, но се съобразих с молбата в нея и взех влака в дванадесет и двадесет от Падингтън до Уулдън, Хертфордшир.

Името Кармайкъл ми беше известно. Познавах бегло покойния сър Уилям Кармайкъл от Уулдън, но изобщо не го бях виждал през последните единадесет години. Знаех, че има син, сегашният баронет, който сигурно е вече на около двадесет и три. В главата ми се въртяха някакви неясни спомени за слухове относно втория брак на сър Уилям, но не можех да си спомня нищо определено. Имах само някаква бегла представа за втората лейди Кармайкъл.

Сетъл ме посрещна на гарата.

— Много мило, че дойде — поздрави ме той и стисна силно ръката ми.

— Няма за какво. Разбирам, че става дума за нещо по моята част.

— До голяма степен.

— Значи проблеми с психиката? — попитах аз обезпокоен. — Някакви необичайни симптоми?

Натовариха багажа ми и седнахме в двуколката, която ни понесе към Уулдън, намиращ се на около три мили. Сетъл не ми отговори веднага. После изведнъж се разприказва.

— Напълно неразбираемо! Пред нас е млад мъж на двадесет и три години, напълно нормален във всяко едно отношение. Приятно, дружелюбно момче, притежаващо не повече от необходимата доза самомнение, не блести с особен интелект, но пък образцов представител на младежите от висшето общество. Вечерта си ляга напълно здрав, както обикновено, а на сутринта го намират в почти видиотено състояние да се разхожда из селото, напълно неспособен да разпознае и най-близките си хора.

— О! — възкликнах заинтригуван аз. Случаят обещава да бъде интересен. — Пълна загуба на паметта? Това се случи...

— Вчера сутринта. На девети август.

— И доколкото разбирам, е нямало нищо. Не е имало шок, който би могъл да причини подобно състояние.

— Нищо.

— Премълчаваш ли нещо? — усъмних се аз.

— Н-не.

Колебанието му потвърди подозренията ми.

— Необходимо е да знам всичко.

— Няма нищо общо с Артър. По-скоро е свързано с къщата.

— С къщата? — повторих удивен.

— Ти доста си се занимавал с подобни неща, нали Карстеърс? „Експериментирал“ си с така наречените къщи, обитавани от привидения. Какво мислиш за цялата работа?

— В девет от десет случая е чиста измама — отвърнах аз. — Но десетият обикновено, хм, срещал съм се с такива явления, които остават напълно необясними от материалистична гледна точка. Аз съм от тези, които вярват в свръхестественото.

Сетъл кимна. Вече влязахме през портала на парка. С камшика си той ми посочи ниска бяла къща, разположена на едната страна на хълма.

— Това е мястото — добави той. — Точно в нея има *нещо*, нещо тайнствено и ужасно. Всички го усещаме... А аз не съм суеверен човек.

— Каква форма приема? — попитах аз.

Той се вторачи пред себе си.

— Предпочитам да не знаеш нищо. Така ако човек като теб, безпристрастен, който нищо не знае, също го види, е...

— Да — отвърнах аз. — Така е по-добре. Но ще се радвам, ако можеш да ми разкажеш нещо повече за семейството.

— Сър Уилям — започна Сетъл — е бил женен два пъти. Артър е син от първата му жена. Преди девет години отново се жени за настоящата лейди Кармайкъл, която е доста странна. Тя е само наполовина англичанка и подозирам, че във вените ѝ тече и азиатска кръв.

Той поспря.

— Сетъл, ти не одобряваш лейди Кармайкъл — заключих аз.

— Не, не я харесвам — призна си откровено той. — Винаги ми се е струвало, че има нещо злоещо в нея. Но да продължа. От втората

си съпруга сър Уилям има второ дете, също момче, което сега е на единадесет години. Преди три години сър Уилям почина и Артър наследи имението и титлата. Неговата мащеха и доведеният му брат продължиха да живеят с него в Уулдън. Трябва да ти кажа, че имението доста обедня. Почти целият доход на сър Артър отива за поддържането му. Всичко, което сър Уилям успя да остави на жена си, бяха няколко хиляди годишно, но за неин късмет Артър винаги чудесно се бе разбирал с мащехата си и за него бе удоволствие тя да остане да живее с него. Така...

— Да?

— Преди два месеца Артър се сгоди за едно очарователно момиче, мис Филис Патерсън — продължи той и снишавайки глас, съчувствено добави: — Трябваше да се оженят следващия месец. Можеш да си представиш колко е потресена...

Кимнах мълчаливо с глава.

Вече приближавахме къщата. От дясната ни страна постепенно се откри очарователна гледка. През ливадата бавно вървеше едно младо момиче. Беше се запътило към къщата. Не носеше шапка и слънцето блестеше във великолепната ѝ руса коса. Държеше голяма кошница с рози, а около краката ѝ се умилкваше прекрасна сива персийска котка.

Обърнах въпросителен поглед към Сетъл.

— Това е мис Патерсън — отвърна той.

— Горкото момиче — отбелязах аз. — Горкото! Как изглежда само с тези рози и сивата си котка.

Дочух слаб звук и бързо се извърнах към моя приятел. Поводите се бяха изплъзнали от ръцете му, а лицето му бе съвършено бяло.

— Какво има? — възкликнах аз.

Полагайки усилия, той се съвзе.

След няколко минути стигнахме. Той ме въведе в зелената гостна, където ни очакваше чай.

Когато влязохме, срещу нас се изправи все още привлекателна жена на средна възраст и се приближи с протегнатата ръка.

— Лейди Кармайкъл, това е моят приятел, доктор Карстеърс.

Не бих могъл да обясня антипатията, която изпитах, поемайки протегнатата ръка на тази очарователна, внушителна жена, която се движеше с тъмното, омайно изящество, което бе накарало Сетъл да предположи, че във вените ѝ тече ориенталска кръв.

— Много мило от ваша страна, доктор Карстеърс, че дойдохте, за да се опитате да ни помогнете в голямата беда, която ни сполетя — каза тя с нисък мелодичен глас.

Отговорих нещо формално и тя ми подаде чая.

След малко в стаята влезе момичето, което бях видял отвън на поляната. Котката вече не беше с нея, но тя все още носеше кошницата с цветя. Сетъл ме представи и тя импулсивно заговори.

— О! Доктор Карстеърс, доктор Сетъл ми е говорил толкова много за вас. Имам чувството, че вие ще можете да помогнете на горкия Артър.

Мис Патерсън беше безспорно красива, макар страните ѝ да бяха бледи, а откритите и очи да бяха окръжени от сенки.

— Скъпа госпожице — започнах окуражително аз, — наистина не би трябвало да губите надежда. Много често случаите със загуба на паметта или раздвояване на личността траят твърде кратко. Всеки момент болният би могъл да се възстанови напълно.

— Не мога да повярвам — поклати глава тя, — че това е раздвояване на личността. *Това* просто не е Артър. *Не* е негово второ „аз“. Не е *той*. Аз...

— Филис, скъпа — обади се с мек глас лейди Кармайкъл. — Ето твоя чай.

Докато гледаше към момичето, нещо в израза на очите ѝ ми подсказа, че не таи особена любов към бъдещата си снаха.

Мис Патерсън отказа чая. За да намаля напрежението, попитах:

— Котето няма ли да получи чашка млекце?

Момичето ме изгледа твърде странно.

— Кот-коте ли?

— Да, вашият компаньон, преди малко в градината...

Думите ми бяха прекъснати от силен трясък. Лейди Кармайкъл бе обърнала чайника и врялата вода се стичаше по пода. Аз се втурнах и го вдигнах. Филис Патерсън погледна въпросително Сетъл. Той стана.

— Бихте ли желали сега да видите пациента си, Карстеърс?

Веднага го последвах. Мис Патерсън се присъедини към нас. Качихме се на горния етаж и Сетъл извади някакъв ключ от джоба си.

— Получава пристъпи — обясни той. — Затова го заключвам, докато отсъствам от къщата.

Той превъртя ключа и влезе.

Младият мъж седеше до прозореца, откъдето нахлуваха последните жълти лъчи на залязващото слънце. Беше странно неподвижен, присвит и изцяло отпуснат. В първия момент си помислих, че не ни забелязва, но изведнъж осъзнах, че ни гледа с немигащи очи. Когато погледът му срещна моя, той премигна, но не се помръдна.

— Хайде, Артър — каза бодро Сетъл. — Мис Патерсън и един мой приятел са дошли да те видят.

Младият човек до прозореца само премигна. Миг по-късно забелязах, че ни гледа плахо и потайно.

— Искаш ли да ти подам чая? — попита Сетъл със същия висок и ведър глас, все едно че разговаряше с дете.

Постави на масата една чаша, пълна с мляко. Повдигнах учудено вежди, а Сетъл ми се усмихна.

— Странно нещо — каза той. — Единствената течност, която пие, е мляко.

След малко, без да бърза, сър Артър започна малко по малко да се изпъва от присвитата си поза и бавно тръгна към масата. Внезапно осъзнах, че движенията му бяха напълно безшумни, краката му не издаваха никакъв звук, докато пристъпваха. Когато стигна масата, той постави единия си крак напред, а другия изнесе назад, опъвайки се до крайност. Протягането продължи, доколкото му позволяваше човешката физика и после се прозя. Никога не бях виждал подобна прозявка! Като че ли скри цялото му лице.

Вниманието му се насочи към млякото и той започна да се накланя напред, докато устните му не докоснаха течността.

Сетъл отговори на въпросителния ми поглед.

— Отказва да си служи с ръцете. Изглежда, се е върнал в някакво примитивно състояние. Странно, нали?

Почувствах Филис Патерсън да потреперва и докоснах ръката ѝ, за да я успокоя.

Най-сетне млякото бе изпито и Артър Кармайкъл се протегна още веднъж. После със същите безшумни стъпки се върна на мястото си и отново се сви като преди, примигвайки срещу нас.

Мис Патерсън ни изведе в коридора. Цялата трепереше.

— О, доктор Карстеърс! — изстена тя. — Това *не* е той, това нещо не е Артър! Знаем... чувствам го...

Тъжно поклатих глава.

— Мозъкът може да ни изиграе неочаквани шеги, мис Патерсън.

Признавам, че бях объркан. Симптомите бяха необичайни. Макар да не бях виждал младия Кармайкъл преди, имаше някаква особеност в начина му на вървене, начина, по който примигваше, напомняше ми за нещо или за някого, но не можех да сетя.

Вечерята премина тихо, като тежестта на разговорите бе поета от лейди Кармайкъл и от мен. Когато дамите се оттеглиха, Сетъл ме попита за впечатлението ми от домакинята.

— Трябва да призная — отвърнах аз, — че без всякаква причина и основание никак не ми харесва. Съвсем прав си, има източна кръв и трябва да добавя, изявени окултни способности. Тя е жена с огромен магнетизъм.

Сетъл за малко да каже нещо, но се въздържа и просто отбеляза:

— Тя е абсолютно отдадена на малкия си син.

След вечеря отново седнахме в зеления салон. Тъкмо бяхме свършили с кафето и доста сковано разговаряхме по темите на деня, когато котката започна да мяучи жаловито зад вратата. Никой не ѝ обърна внимание и тъй като обичам животните, скоро станах.

— Мога ли да пусна нещастната животинка вътре? — попитах лейди Кармайкъл.

Забелязах, че лицето ѝ беше преbledняло, но тя направи вял жест, който аз счетох за съгласие, и отидох да отворя. Коридорът обаче беше свършено празен.

— Странно — казах аз. — Бих могъл да се закълна, че чух котка.

Докато се връщах на мястото си, забелязах, че всички ме гледат напрегнато. Това ме накара да почувствам известно неудобство.

Легнахме си рано. Сетъл ме изпрати до стаята ми.

— Видя ли каквото трябваше? — попита той, като се огледа наоколо.

— Да, благодаря ти.

Стеснително той понечи да каже още нещо, но като че ли му бе трудно да го изрече.

— Между другото — добавих аз, — спомена ми, че има нещо загадъчно в къщата. Засега ми изглежда съвсем обичайна.

— Би ли казал, че има ведра атмосфера?

— Едва ли, при сегашните обстоятелства. Очевидно е под знака на голяма печал. Но що се отнася до всякакъв вид проявления извън нормата, мога да твърдя, че няма такива.

— Лека нощ — каза изведнъж Сетъл. — И приятни сънища.

Наистина сънувах. Котката на мис Патерсън, изглежда, се беше запечатила в съзнанието ми. Стори ми се, че през цялата нощ сънувах нещастното животно.

Събудих се стреснат. Изведнъж разбрах защо котката така натрапчиво се бе загнездила в мислите ми. Животинката мяучеше точно пред вратата ми. Невъзможно бе да се спи при този шум. Запалих свещта си и отидох до вратата. Но пред вратата ми беше пусто, макар мяукането да продължаваше. Хрумна ми друга идея. Нещастното животно вероятно бе затворено някъде и искаше да излезе. Отляво коридорът завършваше със стаята на лейди Кармайкъл. Обърнах се надясно и тъкмо бях направил няколко крачки, когато чух същия звук откъм гърба си. Рязко се извърнах, но звукът отново се появи, този път *отдясно*.

Нещо като течение ме накара да потрепна и веднага се върнах в стаята си. Изведнъж всичко утихна и аз скоро заспах отново. Когато се събудих, ме очакваше още един прекрасен летен ден.

Докато се обличах, видях от прозореца си смутителя на съня ми. Сивата котка крадешком се промъкваше през ливадата. Прецених, че смята да нападне намиращите се наблизо птици, които много усърдно цвъртяха и чистеха перушината си.

Тогава се случи нещо много странно. Котката се втурна и премина по средата на ятото птици, почти докосвайки ги с козината си, но птиците не се разлетяха. Нищо не разбирах. Изглеждаше невероятно.

Случката толкова ярко ме впечатли, че не се сдържах да я спомена на закуска.

— Знаете ли — обърнах се към лейди Кармайкъл, — че имате много странна котка?

Чух кратко издрънчаване на чаша и забелязах, че Филис Патерсън дишаше учестено с полуотворена уста и се бе втренчила в мен.

Последва тишина, след което лейди Кармайкъл каза с определено раздразнен глас:

— Мисля, че грешите. Тук няма никаква котка. Никога не съм имала котка.

Беше очевидно, че нещо съм объркал и побързах да сменя темата.

Случката обаче си оставаше загадка за мен. Защо лейди Кармайкъл твърдеше, че няма котка в къщата? Може би беше на мис Патерсън и присъствието ѝ се криеше от домакинята? Лейди Кармайкъл може би изпитва онази странна антипатия към котки, която често се среща в наши дни? Това едва ли бе правдоподобно обяснение, но ми се налагаше за момента да се примиря с него.

Пациентът ми продължаваше да е в същото състояние. За разлика от предишната вечер този път ми се удаде да го прегледам по-задълбочено и обстойно. По мое предложение нещата бяха така организирани, че той да прекарва колкото се може повече време със семейството. Надявах се не само да мога да го наблюдавам, без да е нащрек, но и считах, че ежедневието ще събуди в интелекта му някаква искрица. Въпреки това поведението му оставаше непроменено. Беше тих и хрисим, но макар да изглеждаше отпуснат и апатичен, всъщност бе напрегнат и бдителен. Със сигурност ме изненада голямата привързаност, която демонстрираше към мащехата си. Не обръщаше никакво внимание на мис Патерсън, но все успяваше да седне колкото се може по-близо до лейди Кармайкъл. Веднъж го видях да потрива глава у рамото ѝ с няма обич.

Бях обезпокоен от случая. Не можех да избягна усещането, че има някакъв ключ към загадката, който до този момент ми бе убягнал.

— Много странен случай — споделих със Сетъл.

— Да — отвърна той. — Доста объркан.

Стори ми се, че ме изгледа много загадъчно.

— Кажи ми — продължи той, — сър Артър не ти ли напомня на нещо?

Думите му ме изненадаха неприятно и ми припомниха впечатленията ми от предишния ден.

— Да ми напомня за какво?

— Сигурно си фантазирам — промърмори той и поклати глава.
— Просто мои измислици.

Не пожела да ми каже нищо повече по въпроса.

Изобщо целият случай бе потънал в мистерия. Все още бях обзет от объркването усещане, че съм пропуснал да видя нещо важно, което би я разбулило. Същото се отнасяше до един по-дребен детайл. Имам предвид ужасяващата история със сивата котка. По една или друга причина това ми действаше на нервите. Сънувах котки, непрекъснато ми се струваше, че ги чувам. От време на време мярвах красивото животно в далечината. Фактът, че има някаква загадка, свързана с него, ужасно ме измъчваше. Един следобед внезапен импулс ме накара да се запrikaзвам с лакея.

— Можеш ли да ми кажеш нещо — започнах аз — за онази котка, която често виждам?

— Котка ли, сър? — На лицето му се изписа любезно учудване.

— Нямах ли... няма ли тук котка?

— Нейно благородие *имаше* котарак, сър. Беше й любимец, но трябваше да бъде убит. Много жалко, бе красиво животно.

— Сив котарак? — попитах бавно.

— Да, сър. Персийски.

— И е бил убит, казваш.

— Да, сър.

— Напълно ли си сигурен?

— О, да, напълно, сър. Нейно благородие не пожела да остави това на ветеринаря и сама го направи. Преди по-малко от седмица. Погребяха го под червенолистия бук, сър.

Лакеят излезе от стаята, оставяйки ме сам с мислите ми.

Защо лейди Кармайкъл така упорито твърдеше, че никога не е имала котка?

Интуицията ми подсказваше, че по някакъв начин тази незначителна история с котката е много съществена. Намерих Сетъл и го дръпнах настрани.

— Сетъл, бих искал да те попитам нещо. Дали си чувал и виждал котка в тази къща?

Той не изглеждаше изненадан от въпроса. По-скоро като че ли го очакваше.

— Чувал съм. Но не съм виждал.

— Ами първия ден? — възкликнах аз. — На ливадата с мис Патерсън!

— Видях мис Патерсън да минава през ливадата, но нищо повече.

Започвах да разбирам.

— Тогава — продължих аз, — котаракът...

Той кимна.

— Исках да разбера дали ти, който не си предубеден, ще чуеш онова, което всички чуваме...

— Значи го чувате?

Той кимна отново.

— Странно — промърморих замислено. — Никога не бях чувал котешки призрак да обитава някое място.

Разказах му какво бях научил от лакея и той се учуди.

— Това е новост за мен. Не го знаех.

— Но какво означава? — попитах безпомощно.

Той поклати глава.

— Само Господ знае! Карстеърс, ще ти призная, страх ме е! Струва ми се, че онова нещо издава заплашителни звуци.

— Заплашителни? — попитах рязко. — За кого?

— Не мога да ти кажа — разпери ръце той.

Същия ден след вечеря разбрах смисъла на думите му. Седяхме в зеления салон, както и вечерта след пристигането ми, когато се чу настойчивото мяучене на котката зад вратата. Този път със сигурност то звучеше ядосано. Приличаше на свиреп вой, проточен и заплашителен. След това медната кука от външната страна на вратата започна да трака, все едно че котешка лапа силно удряше по нея.

Сетъл подскочи.

— Кълна се, че това беше наистина! — извика той.

Завтече се към вратата и рязко я отвори.

Там нямаше нищо.

Върна се, като бършеше потта си. Филис бе пребледняла и трепереше. Лейди Кармайкъл беше мъртвешки бяла. Само Артър, приклеknал като дете с глава на коляното на мащехата си, остана спокоен и невъзмутим.

Мис Патерсън ме хвана под ръка и тръгнахме нагоре по стълбата.

— О, доктор Карстеърс — въздъхна тя. — Какво е това? Какво означава?

— Още не знаем, скъпа млада госпожице — отвърнах аз, — но смятам да разбера. Не трябва да се страхувате. Сигурен съм, че вас лично нищо не ви заплашва.

— Наистина ли мислите така? — погледна ме със съмнение тя.

— Сигурен съм — казах твърдо.

Спомних си как сивата котка любвеобилно се умилкваше в краката ѝ и всякакви лоши предчувствия се стопиха. Заплахата не бе за нея.

Тъкмо се унасях и потъвах в неспокоен сън, когато се събудих от страх. Чух драскащ, съскащ звук като от разпаряне или късане. Скочих от леглото и изхвърчах в коридора. В същия момент Сетъл изхвърча от стаята насреща. Звукът идваше отляво.

— Чуваш ли, Карстеърс? — викна ми той. — Чуваш ли?

Двамата бързо се приближихме до вратата на лейди Кармайкъл. Нищо не бе преминало край нас, но шумът беше престанал. Светлината на свещите ни примигваше по гладката повърхност на вратата. Бяхме се вторачили един в друг.

— Нали разбра какво беше? — прошепна той.

Аз кимнах.

— Котешки нокти, които деряха и късаха нещо.

Леко потреперих. Внезапно възкликнах и наведох свещта си.

— Погледни тук, Сетъл.

Там имаше поставен до стената стол, чиято тапицерия бе накъсана на дълги ивици...

Внимателно я разгледахме. Той ме изгледа и аз кимнах.

— Котешки нокти — пое си дълбоко въздух той. — Няма грешка.

Очите му се плъзнаха от стола към затворената врата.

— Ето кой е застрашен. Лейди Кармайкъл!

Не можах да спя повече тази нощ. Нещата се бяха развили така, че трябваше вече да се предприеме нещо. Доколкото можех да предположа, само един човек можеше да обясни загадката. Подозирах, че лейди Кармайкъл знае повече, отколкото казва.

На сутринта, когато слезе долу, тя беше мъртвешки бледа и само побутна храната си. Сигурен бях, че единствено желязната ѝ воля я крепеше. След закуска поисках да разменим няколко думи. Минах направо на въпроса.

— Лейди Кармайкъл — казах аз, — имам основание да мисля, че ви заплашва сериозна опасност.

— Така ли? — отбеляза с удивителна незаинтересованост тя.

— В къщата — продължих аз — има Нещо. Нечие присъствие, което очевидно е враждебно настроено към вас.

— Каква глупост — промърмори тя укорително. — Не мога да повярвам в подобни измислици.

— Столът срещу вашата врата — отбелязах със сух тон — бе раздран на ивици миналата нощ.

— Така ли? — повдигна вежди тя, като демонстрира учудване, но бе ясно, че не ѝ съобщавам нищо ново. — Предполагам, някаква дебелашка шега.

— Не беше шега — отговорих, влагайки известно чувство. — И заради самата вас бих желал да ми кажете...

Поспях за малко.

— Да ви кажа какво? — полюбопитства тя.

— Каквото и да е, което би могло да хвърли светлина по въпроса — добавих мрачно аз.

— Нищо не знам — изсмя се тя. — Абсолютно нищо.

Никакви предупреждения за опасност не можеха да я накарат да проговори. Въпреки това бях сигурен, че *знае* много повече от когото и да било от нас и има ключ към загадката, за който ние дори не подозираме. Виждах обаче, че беше почти невъзможно да я накарам да проговори.

Така или иначе взех всички възможни мерки, тъй като бях убеден, че я грози съвсем реална и непосредствена опасност. На следващата нощ, преди да си легне, двамата със Сетъл внимателно огледахме стаята ѝ. Бяхме се разбрали да дежурим подред и да наблюдаваме коридора.

Аз бях пръв и всичко мина спокойно. В три часа Сетъл ме замести. Бях уморен от предишната си безсънна нощ и заспах веднага. Присъни ми се нещо странно.

Сънувах, че сивата котка стои до леглото ми, а очите ѝ странно умоляващо се вглеждат в моите. Както става в сънищата, разбрах, че животното иска да го последвам. Така и сторих и то ме отведе надолу по централното стълбище и после зави наляво към другото крило. Влязохме в стая, която очевидно беше библиотеката. Спря в единия

край на стаята, повдигна предните лапи на един от долните рафтове и ме погледна със същия трогателно молец поглед, както и преди.

После котаракът и библиотеката изчезнаха и аз се събудих на сутринта.

Дежурството на Сетъл бе минало без проблеми, но той беше много заинтригуван от съня ми. По мое настояване ме отведе в библиотеката, която изглеждаше досущ като в съня ми. Дори можех да посоча точно мястото, откъдето котаракът тъжно ме бе изгледал за последен път.

Двамата бяхме застинали объркани. Изведнъж ми хрумна една идея и се спрях да прочета заглавието на книгата, намираща се на определеното място. Забелязах празнина между редицата от книги.

— Оттук е взета някаква книга — обявих аз.

Той също се спря до рафта.

— Я виж ти! Имало е стърчащ пирон в дъното и на него се е закачило парченце от липсващата книга.

Той внимателно откачи парченцето. Не беше по-голямо от един инч, но върху него беше отпечатана важна дума: „котката...“

— Втриса ме от това — каза Сетъл. — Повече от ужасно е.

— На всичко съм готов, само да науча коя е липсващата книга. Считаш ли, че има някакъв начин да разберем?

— Сигурно някъде има каталог. Може би лейди Кармайкъл...

— Лейди Кармайкъл нищо няма да ни каже — поклатих глава аз.

— Смяташ ли?

— Сигурен съм. Ние гадаем и търсим пипнешком, докато лейди Кармайкъл *знае*. И по някакви свои причини не казва нищо. Предпочита да се изложи на най-ужасния риск, отколкото да наруши мълчанието си.

Денят премина без особени събития, което ми напомняше на затишие пред буря. Имах и странното усещане, че загадката скоро ще бъде разрешена. Бях като слепец, който пипнешком се ориентира в тъмнината, но скоро щях да прогледна. Фактите бяха налице и липсваше само нещо дребно, което да ги свърже и да ги покаже в тяхната значимост.

И наистина! Така и стана по възможно най-странния начин!

Седяхме в зеления салон, както обикновено след вечеря. Не бяхме никак приказливи. В стаята бе толкова тихо, че чухме как по

пода пробяга малко мишле. Точно тогава, в един миг нещото се случи.

С дълъг скок Артър Кармайкъл се хвърли от стола си. Потрепващото му тяло бързо като стрела се втурна по следите на мишката. Тя изчезна зад ламперията и той се притаи като за скок, целият нащрек, а тялото му все още потрепваше от напрежение.

Беше ужасяващо! Не бях изпитвал подобно вцепенение. Вече нямаше никакво съмнение на какво ми напомня Артър Кармайкъл с тези дебнещи очи и плъзгащи се стъпки. Обяснението премина през главата ми като светкавица, невероятно, безумно, налудничаво. Отхвърлих го като невъзможно, немислимо! Но не успях да освободя мисълта си от него.

Трудно ми е да си спомня какво се случи след това. Всичко бе замъглено и нереално. Знам, че се качихме някак си догоре, бързо си пожелахме лека нощ, боейки се да не срещнем погледите си, които биха потвърдили страховете ни.

Сетъл остана до вратата на лейди Кармайкъл и пое първото дежурство, като трябваше да ме събуди в три сутринта. Не изпитвах никакво особено безпокойство за лейди Кармайкъл. Бях прекалено зает с невероятната си фантастична хипотеза. Казвах си, че не е възможно подобно нещо, но тя неудържимо привличаше мислите ми.

Изведнъж спокойствието на нощта бе нарушено. Гласът на Сетъл се извиси. Викаше ме. Изскочих в коридора.

Той чукаше и блъскаше с все сила по вратата на лейди Кармайкъл.

— Проклетата му жена! — викаше той. — Заклучила е!

— Но...

— То е вътре, човече! Вътре при нея! Не чуваш ли?

Зад заключената врата се чуваше зловещият провлачен вой на котарака. Последва ужасяващ писък, после друг... Разпознах гласа на лейди Кармайкъл.

— Вратата! — изкрещях. — Трябва да я разбием. Още минута и ще бъде твърде късно.

Опряхме рамена и напънахме с всички сили. Вратата поддаде с трясък и ние почти паднахме вътре.

Лейди Кармайкъл лежеше в леглото си, потънала в кръв. Не бях виждал по-отблъскваща гледка. Сърцето ѝ все още биеше, но раните

бяха ужасни, кожата по врата ѝ бе надрана и разкъсана... Потръпвайки, прошепнах:

— Ноктите...

Вълна от суеверен страх пробяга по мен.

Превързах внимателно раните и предложих на Сетъл да запазим в тайна причината за тях, особено от мис Патерсън. Написах телеграма да ни бъде изпратена болнична сестра. Помолих да я пуснат веднага след отварянето на телеграфната станция.

Изгревът се прокрадваше през прозореца. Погледнах поляната долу.

— Облечи се и ела навън — наредих внезапно на Сетъл. — Лейди Кармайкъл ще се справи.

Той скоро се приготви и заедно излязохме в градината.

— Какво смяташ да правим?

— Ще изровим трупа на котарака — отвърнах кратко аз. — Трябва да бъдем сигурни...

Намерих лопата при инструментите и запретнахме ръкави под дъба. Най-сетне усилията ни бяха възнаградени. Не бе никак приятна гледка. Животното бе мъртво от седмица. Но видях каквото ми трябваше.

— Това е котката. Същата, която видях първия ден, когато пристигнах.

Сетъл помириша. Още можеше да се усети миризмата на горчиви бадеми.

— Цианкалий — констатира той.

Кимнах.

— Какво мислиш? — любопитства той.

— Каквото и ти!

Предположенията ми едва ли можеха да го изненадат. Явно същите се въртяха и в неговата глава.

— Не е възможно — промърмори той. — Невъзможно. В разрез с науката и природата... — Гласът му се изви и потрепна: — Тази мишка снощи. Но... Ах! Не може да бъде!

— Лейди Кармайкъл е много странна жена — отбелязах аз. — Тя притежава окултни способности, има хипнотично влияние. Нейните предшественици идват от Изтока. Можем ли да знаем как е използвала тези сили спрямо подобна слаба, добродушна натура като тази на

Артър Кармайкъл? И Сетъл, недей забравя, че ако Артър Кармайкъл си остане безнадежден дебил, предан на нея, цялата собственост става практически нейна и на сина ѝ, когото, както твърдиш, тя обожава. А Артър е смятал да се жени!

— Но какво ще предприемем, Карстеърс?

— Нищо не може да се направи — отвърнах аз. — Ще се опитаме да застанем между лейди Кармайкъл и Възмездието.

Лейди Кармайкъл бавно се подобряваше. Раните ѝ заздравяваха, но както и можеше да се очаква, цял живот щеше да носи белезите на ужасното нападение.

Никога не се бях чувствал по-безпомощен. Силата, която ни превъзхождаше, все още беше на свобода, непобедена, и макар стаена за малко, очевидно очакваше своя час. Бях сигурен в едно. Веднага щом лейди Кармайкъл се възстанови достатъчно, трябваше да бъде отведена далеч от Уулдън. Имаше някакъв шанс, че ужасното Нещо няма да я последва. И така, дните течаха.

Бях определил осемнадесети септември като дата за отпътуването на лейди Кармайкъл. На сутринта на четиринадесети се случи нещо неочаквано.

Със Сетъл бяхме в библиотеката и обсъждахме подробностите около случая с лейди Кармайкъл, когато една слугиня влетя в стаята развълнувана.

— О, сър! — извика тя. — Бързо! Мистър Артър падна в езерцето. Стъпи в лодката и тя потегли, но той загуби равновесие и падна! Видях го през прозореца.

Веднага изхвърчах от стаята, последван от Сетъл. Филис стоеше до вратата и бе чула думите на прислужницата. Хукна след нас.

— Не трябва да се боите — извика тя. — Артър е чудесен плувец.

Имах лошо предчувствие и ускорих още повече темпото. Повърхността на езерото бе неподвижна. Празната лодка се носеше лениво, а от Артър нямаше и следа.

Сетъл захвърли сакото и обувките си.

— Влизам! — извика той. — Вземи куката и търси с другата лодка. Не е много дълбоко.

Сякаш изминаха векове, докато търсехме безуспешно. Минутите течаха. Тъкмо се бяхме отчаяли, когато го открихме. Изнесохме

привидно мъртвото тяло на Артър Кармайкъл на брега.

Докато съм жив, няма да забравя безнадеждното страдание, изписано на лицето на Филис.

— Не, не... — устните ѝ отказваха да произнесат ужасяващата дума.

— Не, скъпа, не! — викнах аз. — Ще го съживим, няма страшно.

Но таях малка надежда. Беше останал почти половин час под водата. Изпратих Сетъл в къщата за топли одеяла и други необходими неща, а самият аз се заех с изкуственото дишане.

Мъчихме се повече от час, но не пробудихме и искрица живот. Направих знак на Сетъл да заеме мястото ми и се приближих към Филис.

— Боя се — започнах внимателно аз, — че е безсмислено да продължаваме. Не можем да помогнем вече на Артър.

За секунда тя остана като закована и после внезапно се хвърли до мъртвото му тяло.

— Артър! — извика отчаяно тя. — Артър! Върни се! Артър, върни се, върни се!

Вятърът отнесе гласа ѝ и ехото заглъхна. В този момент докоснах ръката на Сетъл.

— Виж!

Цветът на лицето на удавника съвсем леко се беше променил. Можех да напипам пулса му.

— Продължавай с дишането! — извиках аз. — Той се съживява!

Миговете сякаш летяха. За учудващо кратко време очите му се отвориха.

Тогава аз осъзнах разликата. *Това бяха интелигентни, човешки очи...*

Те се спряха на Филис.

— Здравей, Фил... — промълви немощно той. — Ти ли си? Мислих, че ще пристигнеш едва утре.

Тя още не можеше да говори, но му се усмихна. Той се огледа наоколо с нарастващо изумление.

— Но къде съм? И... Колко ужасно се чувствам! Какво ми става? Здравейте, доктор Сетъл!

— За малко да се удавите, ето какво става — отвърна мрачно Сетъл.

Сър Артър направи гримаса.

— Чувал съм, че връщането към живота е много трудно след това! Но как се е случило? Вървял съм насън?

Сетъл поклати глава.

— Трябва да го занесем в къщата — казах аз, пристъпвайки напред.

Той се вторачи в мен и Филис ме представи:

— Доктор Карстеърс е отседнал тук.

Ние го подхванахме от двете страни и тръгнахме към къщата. Изведнъж той повдигна глава, сякаш се сети нещо:

— Докторе, нали това няма да ме извади от строя за дванадесети?

— Дванадесети? — произнесох бавно аз. — Искате да кажете дванадесети август?

— Да, следващия петък.

— Днес сме четиринадесети септември — внезапно каза Сетъл. Объркването му беше очевидно.

— Но, но аз мислех, че сме осми август. Тogaва сигурно съм бил болен?

Филис се намеси доста бързо с мекия си глас.

— Да — каза тя, — беше много болен.

Той се намръщи.

— Не мога да разбера. Бях съвсем добре, като си легнах снощи, тоест, разбира се, не точно миналата нощ. Спомням си, че сънувах. Аз помня сънищата си... — Челото му се сбърчи още повече, докато се опитваше да си спомни. — Нещо, но какво беше? Нещо ужасно, което някой ми беше причинил, и аз бях ядосан, отчаян... После сънувах, че съм котка, да, котка! Странно, нали? Но и целият сън беше странен. Нещо повече — ужасяващ! Не мога да се сетя. Всичко изчезва, като се замисля.

Поставих ръка на рамото му.

— Не се опитвайте да мислите. Бъдете доволен, ако можете да забравите.

Той ме изгледа учудено и кимна. Чух как Филис въздъхна с облекчение. Бяхме стигнали до къщата.

— Между другото — обади се изведнъж сър Артър, — къде е мамчето?

— Тя е... болна — каза Филис след кратка пауза.

— О, доброто старо мамче. — В гласа му имаше неподправена загриженост. — Къде е тя? В стаята си ли?

— Да — отвърнах аз. — Но е по-добре да не бъде безпокоена...

Думите замръзнаха на устните ми. Вратата на салона се отвори и лейди Кармайкъл влезе, загърната в халата си.

Очите ѝ бяха впити в Артър. Ако мога да твърдя, че съм виждал истински ужасен и гузен поглед, то аз го видях в този момент. Лицето ѝ бе изгубило човешките си черти от панически ужас. Ръката ѝ обхвана гърлото.

Артър се доближи до нея с детинска привързаност.

— Здравей, мамче! Значи и ти си била болна? Много съжалявам.

Тя се сви, очите ѝ се разшириха. Тогава изведнъж с писъка на обречените тя се свлече назад през отворената врата.

Затичах се и се надвесих над нея. Махнах на Сетъл.

— Тихо! Заведете го полека горе и после ти се върни. Лейди Кармайкъл е мъртва.

Той се върна след няколко минути.

— Какво беше? — попита ме той. — От какво умря?

— Шок — отвърнах мрачно аз. — Шокът от вида на върналия се към живот Артър Кармайкъл. Но бих предпочел да го нарека Възмездие Господне!

— Искаш да кажеш... — поколеба се той.

Погледнах го в очите така, че той ме разбра.

— Един живот в замяна на друг — казах многозначително.

— Но...

— О! Разбирам, че един странен и непредвиден инцидент позволи на духа на Артър Кармайкъл да се върне в тялото му. Въпреки че Артър Кармайкъл е бил убит.

Той ме изгледа уплашено.

— С цианкалий?

— Да — отвърнах аз. — С цианкалий.

Двамата със Сетъл никога не споменахме за заключението си. Нямахме вероятност да ни повярват. Съгласно класическата гледна точка Артър Кармайкъл е страдал от временна загуба на паметта, лейди Кармайкъл е издрала собственото си гърло в пристъп на някаква мания, а духът на сивата котка е просто плод на въображението.

Но има два факта, които за мен остават непоклатими. Единият е разкъсаният стол в коридора. Другият е дори много по-важен. Намерихме каталога на библиотеката и след изтощително търсене установихме, че липсващото томче е стара и любопитна книга относно възможностите за въплъщаване на духа на човешки същества в животни!

И още нещо. С удовлетворение мога да кажа, че Артър не научи нищо. Филис зарови тайната на тези седмици дълбоко в сърцето си и съм уверен, че никога няма да я разкрие пред любимия си съпруг, който се върна от прага на смъртта, призован от нейния глас.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.